

JSEM PŘEDŠKOLÁK

CO BYCH MĚL ZNÁT A UMĚT, ABYCH BYL ÚSPĚŠNÝM ŠKOLÁKEM

Dítě by mělo být dostatečně fyzicky zdatné a pohybově vyspělé. Zpravidla by mělo např. :

- **zachovávat správné držení těla (postavit se rovně)**
- **běhat, skákat, zvládat různé druhy lezení, překonávat překážky, pohybovat se v různém prostředí a terénu (v lese, na sněhu, v písku apod.)**
- **být přiměřeně obratné (např. udržet rovnováhu na jedné noze, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, jezdit na tříkolce, koloběžce, kole apod.)**
- **být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více)**

DÍTĚ BY MĚLO BÝT **SAMOSTATNÉ V SEBEOBSLUZE**. ZPRAVIDLA BY MĚLO NAPŘ. :

- **svléknout se, obléknout i obout (zapnout a rozepnout zip i knoflíky, zavázat si tkaničky, obléknout si čepici, rukavice)**
- **najíst se, nalít si nápoj, používat příbor, stolovat čistě**
- **zvládat osobní hygienu (používat kapesník, umýt a osušit si ruce, používat toaletní papír, používat splachovací zařízení)**
- **zvládat drobné úklidové práce (posbírat a uklidit předměty a pomůcky na určené místo, připravit další pomůcky, srovnat hračky, uklidit po sobě papír od sušenky apod.)**
- **dokázat poznat si a postarat se o svoje věci (udržovat v nich pořádek)**

**Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové a řečové dovednosti.
Zpravidla by mělo např. :**

- **vyslovovat správně všechny hlásky**
- **mluvit ve větách, zformulovat otázku, vyprávět příběh, popsat situaci apod.**
- **mluvit většinou gramaticky správně (tj. užívat správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)**
- **rozumět většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí**
- **mít přiměřenou slovní zásobu, umět pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno**
- **přirozeně a srozumitelně hovořit s dětmi i dospělým, vést rozhovor, domlouvat se**

Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci. Zpravidla by mělo např. :

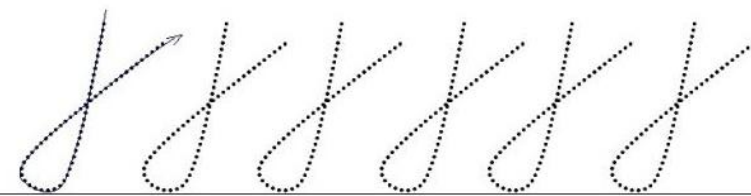
- zručně zacházet s předměty denní potřeby, hračkami i pomůckami, a nástroji (pracovat se stavebnicemi, modelovat, stříhat, kreslit, malovat apod.)
- zvládat činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobnými stavebnicemi, prvky apod.)
- správně držet tužku – tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím
- vést stopu tužky, pastelů, štětce (obkreslovat, vybarvovat, vést plynulé tahy)
- označit si výkres značkou, písmenem, popřípadě zkoušet napsat hůlkovým písmem celé jméno- **zde je ale nutné dbát na správné psaní!**
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popřípadě písmena
- rozlišovat pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadit prvky zleva doprava, zprava doleva i v dalších směrech

Hrubá motorika
běháme,
skáčeme
chytáme a
házíme míč
podlízáme
přelézáme
kopeme do míče

Jemná motorika
stříháme
vytrháváme
kousky papíru
navlékáme
korále stavíme
ze stavebnice
modelujeme

Grafomotorika
uvolnění ruky
výběr psacích
potřeb správné
sezení správné
držení tužky
uvolňovací cviky
plynulé tahy

Dítě by mělo umět nakreslit rovnou čáru, kruh, šneka, horní a dolní oblouček, vlnovku, čtverec, obdélník, trojúhelník.

Mělo by ovládat i rovné stříhání nůžkami, lepení, navlékání korálek a stavění věže z kostek.

Důležité je, aby ruka byla při všech činnostech správně uvolněná.

Cvičit byste měli také správné sezení při práci u stolu.

KDE JE PRAVO A KDE LEVO

Budoucí prvňák by měl zvládat **pravo-levou orientaci**, měl by umět rozlišovat obrázky obrácené podle vertikální i horizontální osy, což bude potřebovat například při čtení písmen p, b a d.

Se zrakovým vnímáním souvisí i **zraková paměť**

– proto hrajte pexeso, Kimovu hru, hledejte změny na obrázku, dítě by také mělo umět dokreslit, co na obrázku chybí. Zrakovou analýzu a syntézu, tedy rozpoznávání a skládání částí celku (puzzle)

rozlišovat podstatné znaky předmětů (rozlišovat **barvy**, **tvary**, figuru a pozadí)

- nalézat **rozdíly** na dvou obrázcích, doplňovat details, postřehnout změny (co je nového, co chybí) na obrázku i ve skutečnosti

- **rozlišovat jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice)**

- rozlišovat zvuky (např. zvuky jednoduchých hudebních a rytmických nástrojů)

- **skládat slova z několika slabik, sluchově rozložit slovo na slabiky, rozeznávat počáteční hlásku ve slově, vytleskat slabiky ve slově**

. Kolem pátého roku začínají děti vnímat jednotlivé hlásky ve slově. Nejdříve jsou schopny určit první hlásku, kterou slovo začíná /pes - p/, potom poslední hlásku ve slově a to nejdříve slova končící souhláskou /pes - s/, potom teprve končící samohláskou /pole - e/. Určování pozice hlásky ve slově je důležitým předpokladem pro zvládnutí čtení a psaní. V šesti letech znají počty slabik ve slově.

. Důležité je slova rozkládat i skládat, dělit na slabiky.

. P-e-s.....pes au-to sně - hu – lák

. (slova s : au, ou, eu, di, ti, ni, dě, tě, ně – rozkládáme jako

. au-t-o dě –d-a - v genetické metodě čtení)

Dítě by mělo zvládat jednoduché logické, myšlenkové a početní operace. Zpravidla by mělo např. :

- ukazovat na prstech či předmětech počet, počítat po jedné, chápat, že číslovka vyjadřuje počet
- **vyjmenovat číselnou řadu a určit počet prvků minimálně v rozsahu do šesti**
- porovnat počet prvků (např. poznat co je více, méně, o kolik)
- **rozpoznat odlišné tvary a tělesa (kruhový, čtvercový apod.)**
- rozlišovat a porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.), nacházet společné a rozdílné znaky)
- **třídit, seskupovat a přiřazovat předměty dle daného kritéria (řadit, uspořádat, např. korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)**
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy, komentovat, co dělá („ přemýšlet nahlas “)

- řešit jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- **rozumět časoprostorovým pojmům** (např. nad, pod, dole, nahoře, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)
- **Orientovat se v tabulce : řádek, sloupeček**
- **Určitě nedoporučuji dítě před nástupem do školy cíleně učit sčítání a odčítání. Hrajte si s čísly,**
- **naučte dítě perfektně číselnou řadu do 5, určit počet předmětů do 5, ale sčítání a odčítání začněte pouze v případě, že vaše dítě samo projevuje o toto zájem. A i tak vše dělejte pouze formou hry a zábavy.**

Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a paměť. Zpravidla by mělo např. :

- udržovat soustředěnou pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 – 20 minut)
- věnovat se soustředěně i činnostem, které nejsou pro ně aktuálně zajímavé a které mu byly zadány
- záměrně si zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, po přiměřené době si toto vybavit a reprodukovat
- znát říkadla, básničky, písničky
- postupovat při činnostech podle pokynů
- pracovat samostatně

Dítě by mělo být přiměřeně citově a sociálně vyspělé a samostatné. Zpravidla by mělo např. :

- být po určitou část dne bez problémů odloučeno od rodičů
- chovat se kontrolovaně, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládat své pocity (reagovat přiměřeně na drobný neúspěch, odložit přání na pozdější dobu, přizpůsobit se konkrétní činnosti.
- uplatňovat základní společenská pravidla (zdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)

. navazovat kontakty s dítětem i s dospělými, komunikovat s nimi (kamarádit se, vyhledávat partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvat, rozdělovat a měnit si role)

- k dětem se chovat přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělit se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úlohy, všímat si, co si druhý přeje)

- brát ohled na druhé (dokázat se dohodnout, počkat, vystřídat se)zapojovat se do práce ve skupině, vyjednávat a dohodnout se, vyslovovat a obhajovat svůj názor

- dodržovat ve skupině (rodině) daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, být srozuměno se jimi řídit (uposlechnout pokynů)

. Dítě by mělo být schopno vnímat přiměřené kulturní podmínky

- pozorně poslouchat či sledovat se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zúčastňovat se dětských kulturních programů a akcí, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- vyprávět, co vidělo, slyšelo, dokázat říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo
- zajímat se o knihy, znát pohádky a příběhy, mít své oblíbené hrdiny
- hrát tvořivé a námětové hry

Dítě by mělo být schopno přiměřeně se orientovat ve svém prostředí.

- vyznat se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientovat v blízkém okolí (vědět, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště ..)
- zvládat běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci o to, co potřebuje, ptát se na to, čemu nerozumí, dbát o pořádek a čistotu, samostatně se obsloužit, zvládá drobné úklidové práce,)
- vědět, jak se má chovat (např. doma, ve školce, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na hřišti, při setkání s cizími i neznámými lidmi) a snažit se to dodržovat.
- mít elementární poznatky o sobě, svém prostředí i okolním světě

10 dovedností pro základní školu

motorika

kreslení

sebeobsluha

společenská pravidla

pravo-levá orientace

zraková paměť

sluchové dovednosti

rytmika

správná výslovnost

vyprávění

Zápis

1. Paměť - dlouhodobá - dítěti je přečten text, na konci všech dalších úkolů dostane dítě otázky k textu

2. paměť - krátkodobá - opakuj po mně : kl 10 mlsp
2456 řepa....- zde se ukáže soustředění, schopnost momentálního zapamatování si a samozřejmě výslovnost hlásek

3. Tvary a barvy - schopnost zapamatovat si shodné tvary, pojmenování základních tvarů, barev

4. přepis, překreslení daných tvarů - sledujeme správné držení tužky, grafomotoriku, jemnou motoriku, schopnost zrakového vnímání

5. Na co začíná, končí slovo ? Slon....

slyšíš rozdíl ? Klen x klem - je to stejné, jiné ? - zde sledujeme sluchové rozlišování, schopnosti

6. Zrakové rozlišování - rozdíly (m n m m ...)

7. Tabulka - řádek, sloupeček - orientace v prostoru - před, nad, co do řady nepatří a proč ?

8. V průběhu s dítětem komunikujeme a sledujeme jeho reakce, schopnost reagovat